

MINDSZENTI LAP

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Tary Endre ügyvéd saját házánál.

Hirdetések és nyilttéri közlemények a lap részére jutányos áron vétetnek föl.

Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Társadalmi élet

Annyiszor fölvetettük már e kérdés tárgyalását, hogy szinte b. elnézést kell kérnünk t. olvasóinktól a netáni ismétlése-kért. De csoda-e, ha a szabad természet megköveteli a maga jogait, ha a vándor madár szebb hazát keres, ha a szerény virág hó takarót vár, ha az állatvilág nyugalomra tér; hogy az ember, a minden teremtmények közt legfőbbkétebb, ne vegye észre a tél közeledtét és ne gondoljon arra, mi vár reá!

A hosszú — és mondjuk ki nyíltan, hogy vidéken unalmas — téli esték bekövetkeztek. A gazda elvégezte társadalmi munkáját s átadta mindenét a szabad természetnek, várva a jobb jövőt és az ég áldását.

De „Nem csak kenyérrel él az ember,“ — mondja az emberiség megváltója — és anyagi gondok halmaza mellett is az ember szellemének tevékenysége egy percre sem szünetel s megköveteli a maga jussát, még akkor is, ha a fáradó test nyugalomra tért.

A keresztény egyház szeretettel gondoskodik híveiről, mikor az „Advent“ lélekemelő vallásgyakorlatait, midőn a nagybőjt vezeklő napjait és midőn a Karácsony, Pünkösd és Húsvét ünnepeit legfőképp a téli időszakra helyezte és ezen közben a farsang bohóságait is megtírta. De mit tesz a társadalom, mit tesz különösen Mindszinten arra nézve, hogy a valláskülönbség nélküli ember mivel foglalkoztassa szellemét a nyugalom idejében? — Mondhatjuk semmit, éppen semmit.

A nagy városok társadalmi ma már rég megteremtette a nemes szórakozás ezerféle módját a téli idényre, színházak, hangversenyek, tudomány és művészet tárházai és a testgyakorlatok ezerféle nemei állanak rendelkezésére a nagyvárosok közönségének, hol mindenki izlése, állása és foglalkozásának megfelelő szellemi foglalkozást kereshet és találhat és joggal azt kellene gondolnunk, ha meg van ez a nagyvárosokban nagyban, kell, hogy meglegyen a kisebb helyeken kicsinyben, de ezért Mindszinten ilyeneket hiába keressük.

Adventkor elkeződnek a disznótorok, melyek az egészségesnek ép oly ártalmára vannak, mint farsangkor az ugynevezett népbálak, nem kevésbé ártanak az erkölcsi-ségnek, ha még ezekhez a zajos lakodalma-kat hozzá vesszük, elsoroltuk a Mindszinten lehető téli mulatságokat, egyebekben minden szórakozást úgy a felnőttek, mint ifjaknak csak a hatalmas mérvben felszaporodott korcsmák nem kevésbé káros élete nyujta.

A lakosság kit — nagyon is megkülönböztetett — osztálya az ugynevezett intelligencia és nép — nem ismerik egy-

mást, az egyik nem ereszkedik le a másik-hoz, hogy azt magához emelje, a másik nem törekszik az elsőhöz, mert tiltja szerény-sége és becstületes büszkesége.

Innent van azután, hogy a mit az egyiknek gyakran jó izlése, jó akarata, sokszor pedig hivalkodása épít, azt a másik hideg közönye, vagy éppen rosszakarata le-rombol és mindezekből senkinek semmi haszna sincs, de maga a szynlödő társadalom minden esetre csak veszít vele.

Mint hogy pedig e sajnosan tapasztalt széthúzás hosszú évek során tett tapasztala-tok nyomán kétségtelenül a *politikai pártok* szerinti megkülönböztetésben rejlik, nem mellőzhetjük ez irányban némely tapasztala-tunk följegyzését.

Tíz év előtt éppen annyira vagy még talán jobban össze volt kuszálva a társa-dalmi élet Mindszinten mint ma és a hir-hedtté vált 1894. évi örökké szomorú emlé-keztető eseményekre vezetett, de vég red-ményében a politikai szabadelvű párt győ-zelmére vezetett.

Össze szedte magát akkor a független-ségi párt és máig sem bagyta kezéből ki-hullani azt a zászlót, mit már évtizedek óta fennen lobogtatott és az 1885. évben megalakított 48-as körben teremtett olyan tár-sadalmi életet, melynek törekvése odairá-nyult, hogy az addig szervezetlen függet-lenségi párhiveit körébe tömörítve, velük és általuk a tisztességes polgári társadalmi életet megismertesse, megkedveltesse és az önművelődés eszközeit gyarapítván, tagjai-nak szellemi fejlődését elősegítse.

Meglepő volt az eredmény, mit a 48-as kör rövid idő alatt felmutatni képes volt és ez nem csupán a függetlenségi párt tömörülésében, hanem és főképp a polgári elem legtisztább és legelőkelőbb *társadalmi életének fejlődésében nyilvánult.*

Csak nagyon természetes, hogy a *politikai* 48-as kör már kezdettől fogva szálla volt a *politikai* szabadelvű párt szemében és lassan bár, de biztos léptekkel terjedt az eszme *új politikai pártiszínezet nélküli társadalmi kör* megalakítása érdekében és megalakult az „*Iparosok és Kereskedők Köre*“ megválasztván elnöküknek, mint pártiszínezet nélküli kör, a *szabadelvű párt elnökét.*

Ha lehetséges az, hogy egy politikai párt elnöke nem politizál, ugy lehetséges az is, hogy az iparosok és kereskedők köre sem politikai kör, azt azonban mindenki tudja, hogy helyisége a *politikai szabadelvű párt gyűlőhelye*, de ehhez semmi közünk, semmi szavunk. E kör társadalmi élete abban a régiókban mozog, mely magába véve ép ugy nem képes a községekben egy egész-séges társadalmi életet megteremteni és ér-vényre juttatni, mint nem képes arra a 48-as kör, ha a politika és társadalmi élet

követelményei egymással karöltve, mindeuk a maga helyén és idejében nem érvénye-sülhetnek.

Különös jelenség az, hogy mindig, ha a lomha társadalom megmozdul, felhangzik a jelszó is, hogy ez vagy az *politikai pártiszínezet nélküli* teendő meg s ez mindig és mindenkor annyit jelent, hogy most a *szabadelvű párt emberei mozognak*, hogy most a függetlenségi párt-hoz tartozók hallgassanak, vonuljanak vissza és legjobb esetben csak, mint a szinpadokon a népség és katona-ság, mutassa magát. Van joga ugyan létezni és támogatni az ilyen pártiszínezet nélküli mozgalmat, de nincs joga megmutatni, hogy létezik.

Már pedig mindnyájan emberek, mindnyájan a társadalom tényezői és a társa-dalmi élet mozgató elemei akarnak lenni, a mi addig fel nem virágozhat, míg az emberek értékét a társadalmi téren poli-tikai párt állásuk szerint mérlegelik, vala-mint hogy, nagy tévedésben vannak, a kik azt hiszik, hogy a társadalmi élet cége alatt propagandát csinálhatnak egy nagy másik párt céljai eléréséhez.

Ha tehát társadalmi életet akarunk, szivleljük meg egyrészt a politikai párt-feleket, ha ellenlábások is és másrészt, ne csináljunk politikát abból, a mi a tár-sadalomra tartozik.

Hogyan főzhetünk adómentes pálinkát?

(Folytatás.)

III. Ha az adómentes pálinkafőzés kedvez-ményében részesülni akaró felek nyilatkozataikat közvetlenül a pénzügyőri szakasznál teszik meg, köteles a szakaszvezető, ha e nyilatkozatokat kifogástalanoknak találja, azoknak tartalmát minta szerint községekint és két példányban szerkesztendő átnézetbe vezetni és ezen átnézet 20 rovatát az illetéközség előljárósága által kitölteni, mely utóbbia szeszadó törvény 5. §-ába, illetve a következő (IV.) pontban fog-lalt feltételeknek teljesítését, esetleg azok hiá-nyát bizonyítani tartozik.

A szakaszvezetőnek a legrövidebb uton alapos meggyőződést kell magának szerezni ar-ról, vajjon nem léteznek-e oly okok, melyek a nyilatkozót az adómentes kedvezményből ki-zárják.

IV. Ha az adómentes pálinkafőzés kedvez-ményét igénybe vevő felek nyilatkozataikat a községi előljárósághoz intézik, köteles a községi előljáróság az átnézeti 1-6., 9-13. és 18-20. rovatokat kitölteni és az átnézetet két példány-ban legkésőbb augusztus hó 3-ik napjáig az ille-tékes pénzügyőri szakaszhoz beküldeni, mely az átnézetre a beérkezés napját rávezeti és an-nak 7-8., 14-17. és 21. rovatokat is kitölti.

A községi előljáróság köteles a pénzügyőri szakaszhoz egyuttal tájékoztással:

a) a fél lakása, valamint az iránt, hogy:
b) nem forog-e fenn az I. pontban felsorolt okok valamelyike, mely a nyilatkozót az adómentes kedvezményből kizárná, továbbá:

c) vajjon maga a nyilatkozó természet-e, vagy szokta-e természetien az anyagot, mely pálinkafőzésre bejelentetett;

d) vajjon a főzni szándékolt pálinkamennyiség a nyilatkozó házi szükségletével kellő arányban áll-e? kellő értesítést szolgáltatni; végre:

e) bejelenteni, hogy mikor fog az egész községben a pálinkafőzés egyszerre megtörténni, mert az egyévre engedélyezett adómentes pálinkamennyiség rendszerint egy bizonyos időszak alatt főzendő ki, a midőn is a főzési üzletet napról-napra — az ünnep és vasárnapokat kivéve — félbeszakítás nélkül kell folytatni.

A községi előjárásnak az átnézet szerkesztésére szolgáló nyomtatványokkal az illető pénzügybiztosság által láttassék el:

V. A pénzügyi szakaszvezető köteles a közvetlenül, (III. p.) valamint a községi előjárás útján a pénzügyi szakaszhoz beérkezett (IV. p.) nyilatkozatok folytán a mennyiben az előbb még meg nem történt volna a szeszadó törvény 44. §-a értelmében a főzőkészülék minőségét és alkatrészét, az üst ürtartalmát és ha lisztes anyagok szándékoltanak feldolgoztatni, az emez anyagok feldolgozására rendelt edények, u. m. erjesztő kádak stb. ürtartalmát hivatalosan meggejteni.

Lisztes anyagok feldolgozása esetében a szeszadó törvény 32. §-ának I. b. és c. pontjai, valamint annak 42. §-a és jelen utasítás 7. §-ának utolsó és utolsó előtti pontjai szintén mérvadóak.

A pénzügyi szakaszvezető köteles azt kinyomozni, hogy a főzőkészülék szerkezetéhez képest az egyszerre feltölthető cefremennyiség kifőzésére mennyi idő szükséges, a végből, hogy ama szeszfőzelékben, melyekben a pálinkát, vagy szeszt nem azonnal a cefréről állítják elő:

- cefréről alszess,
- alszessből pálinka.

2. más szeszfőzelékben pedig közvetlenül a cefréről pálinka állíttassék elő.

Ha a fél a megállapítás ellen kifogást tesz a főzés időtartama a pénzügyi biztos által próbafőzés útján állapítandó meg.

A pénzügyigazgatóságok kötelesek a pénzügyi szakaszokat értesíteni arra nézve, hogy az egyszerű szerkezettel bíró főzőkészülékeknek milyen főzési tartam véleményezhető és arról gondoskodni, hogy a főzőkészülék szerkesztéséhez és pálinkafőzésre fordítandó anyagok neméhez képest a főzési időtartam hosszabbra ne határozassék meg, mint milyen az engedélyezett adómentes pálinkamennyiség előállítására szükséges.

VI. A kellőleg felszerelt átnézetek a pénzügyi szakasz által augusztus hó 10. napjáig az illető pénzügyi biztossághoz felterjesztendő. A pénzügyi biztos tartozik az átnézeteket szigorúan megvizsgálni és azokat esetleg kiegészíteni. — Az átnézet átvizsgálásánál köteles a pénzügyi biztos szemelött tartani:

a) hogy a szeszadó törvény 5. §-ában engedélyezett egy hektoliternyi, legfeljebb 50 °-u pálinkamennyiség csak a maximumát képezi a minden egyes fél által adómentesen termelhető pálinkamennyiségnek, hogy ennél fogva az engedélyezendő mennyiség az illető félnek és vele egy kenyéren levő háznépének, vagy cselédinek szükségéhez képest határozandó meg:

b) hogy ama időszak melyen belül az adómentes pálinkafőzés megkezdetik (átnézet 2—2. r) tekintettel a helyi viszonyokra, de mindenesetre olyan módon határozandó meg, hogy a pénzügyi szakasz a területéhez szükséges ellenőrködést gyakorolhassa és a főzőkészülékeket ideje korán hivatalos zár alá vehesse.

Rendes viszonyok között:

1. Csontáros gyümölcsre nézve szept.—dec. hó közepéig;
2. Törkölyre nézve október—január végéig;
3. Borseprőre nézve februártól áprilisig.
4. Lisztes anyagokra nézve októbertől márciusig terjedő időszakon belül lesz a főzés engedélyezendő.

A pénzügyigazgatóság tekintettel a helyi viszonyokra, más időszakokat is határozhat meg. Az átnézet megvizsgálása és esetleg kiegészítése után a pénzügyi biztos annak 22—25 rovatait kitölti és az átnézet mindkét példányát hivatalos számmal és a megvizsgálás eredményét kitüntető záradékkal ellátva, augusztus hó 21-ig az illető pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő.

(Folyt. köv.)

Árva ügyek.

Csongrádvármegye árvaszéke egy elnök, három ülnök, egy jegyző és a szükséges segéd- és kezelő személyzettel — ideértve még az egyes községekre rótt árvaügy kezelési teendőket is, — olyan apparátussal van ellátva, melylyel talán hasonló területű és lakosságu egyetlen törvényhatósági joggal felruházott város sem dicsekedhetik és mégis közmondás az árvaszék árvasága és nem csekély aggodalmat okoz minden nagkorunak, ha sorsa valamely kiskorival hozza össze ügyleti dologban, mert kiszámíthatlan az a huza-vona, melylyel magát nem egyszer szemben találja a gyámhatóságnál.

Távol legyen, mintha azt ekarnánk mondani, hogy az árvaszéknek a kiskorukat érdeklő ügyletek felett alapos megfontolás nélkül és a kiskoruk érdekeinek esetleges rovására kellene eljárni, mindazáltal sok az a főlöleges, sőt gyakran törvénytelen sallang, mit az árvaszék behozott és néha kérlelhetlen pontossággal keresztül is visz, gyakran az érdeklő kiskorú hátrányára is, de majdnem mindig a vele összekötött nagy koruk föltétlen bosszantásával.

A gyámügyi törvény előírja a hagyatéki ügyekben a községek — és különösen a községi jegyzők teendőit. A gyámhatóság a legnagyobb szigorral jár el a kiskoruk és gondnokság alatti nyilvántartása tekintetében, de semmit sem tesz az iránt, hogy a községi előjárás és különösen a jegyzők által a gyámi törvény rávonatkozó részei ép oly szigorúan betartassanak, mint a mily szigorúan azt a törvény megrendeli és így minden napi a dolog; hogy egyes kiskorukat érdeklő hagyatékok csak akkor vétetnek föl, mikor egyik vagy másik nagykoru érdeke kívánja, avagy épen valamely birtok változás folytán arra szükség van.

Ennek pedig egyszerű magyarázata az, hogy a kiskoruk érdekeiben a jegyzők a halálesetet — hivatalból — tehát díjtalanul kötelesek fölvenni, de ha ugyanezt a nagykoru érdeklő kéri, már a költség felszámítás és fizetés nem maradhat el. A jegyzők tehát egyébként is azt a kényelmesebb oldalát veszik a dolognak, a mi nekik még külön hasznót is hajt és a gyámhatóság ezt egyáltalán nem veszi észre,

Ha pedig a haláleset felvétel egyáltalán megtörtént és az árvaszéknek beterjesztetett, annak nem mindig a természetes következése, hogy az árvaszék azt vizsgálná, vajjon, a kiskorura szállott, vagy azt érdeklő hagyatéki vagyon átván-e már bíróilag adva és nevére van-e telekkönyvezve, mi ha esetleg nem volna meg — a minthogy legtöbbszörre nincs meg, — a hagyatéki eljárást tenni folyamatba, hanem igen gyakran megvizsgálja az elébe terjesztett jogügyletet és nem egyszer jóváhagyja azt a kiskorú érdekeiben, de nem tesz semmi lépést a hagyatéki átadása iránt, a miből azután számtalanszor olyan ellentétek származnak, melyek vagy később lesznek reperálandók, vagy pedig még az is megezik, hogy idők folytán egy és

ugyanazon ingatlan egészen másoknak jut az örökösödési eljárás folyamán, mint a kinek nevében az előterjesztett jogügylet gyámhatóságilag jóváhagyatott.

Nem szólunk ez uttal a közjegyzőnél elposványosodott és éveikig el nem intézett hagyatéki ügyekről — remélvén, hogy az új közjegyző ez irányban nem hagy fenn kívánnivalót, de nem hallgathatjuk el a gyakorlatban lévő közbeszóló végzéseket. Csak az tudja, ki közelebről ismeri az árvaszék szervezetét, mi időbe kerü. egy közbeszóló végzés kiadása és gyakran mi pótolhatlan veszteséget szül a jogkereső felekre.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Helyreigazítás.** Lapunk 32 ik száma homlokzatán november 4. helyett szeptember 4. szedetvén, azt ezennel helyre igazítjuk.

— **A vasuti kisajátítás** nehezen ment községünkben, sőt a kártalanítás összege egy részben még ma is függő kérdés. A lapunkban is közölt hirdetés azonban arról győz meg, hogy ma már a végleges kisajátítási tervek is elkészültek, vagyis ma már megvan állapítva, hogy *tényleg mi és mennyi sajátított ki az egyes birtokosok földjeiből.* Felhívjuk rá különösen azon érdekeltek figyelmét, kiknek birtokaiból talán időközben valami elvétel, hogy a különbözet kártalanítása iránt még akkor jelentkezhetnek a kitűzött határidőben, ha különösen kárukra nézve az ideiglenes kisajátítási terv alapján kiegyeztek volna is.

— **Mulattató csevegéseket** ad elő Sio Ferenc, nálunk már egy ízben megfordult színes ma este fél 8 órakor kezdődőleg, Keresztes Ferenc vendégjében A műsor érdekes monológokból áll.

— **Három évig a buzák közt** bujdosott Szilágyi Ferenc polgártársunk — egy kissé nagyítani akarván martirsága érdemeit. E kijelentése felett akkor mosolyogtunk csak és egyszerű nyelvbötlésnek tekintettük. Pedig nem is lett volna valami különös, ha igaz lett volna is a három éves bujdosás — mégis azzal a különbséggel, hogy *buzában* évenként csak legfeljebb 2—3 hónap alatt történhetett volna, — mert a szegedi törvényszék csak most fejezte be a 10 éves büntetés utójátékát. — Haasz Juda és Farkas testvérek ugyanis az alapperben teljesen fölmentettek, sőt még vád alá sem helyezték a hat ember halálát okozott véres események miatt és mégis többekkel együtt vasra verve hurcoltattak meg a hatalom elvakult kezelői által, minek folytán az alap per befejeztével a Haasz testvérek hivatalos hatalommal vissza élés és egyéb okokból vádat emeltek *Widovich Antal* akkor is — jelenleg is főszolgabíró és *Mátffy Kálmán* akkor alszolgabíró most szintén főszolgabíró ellen. Panaszuk azonban elulásátott, mire megint *Widovich* és *Mátffy* emeltek rágalmsért a Haasz testvérek ellen panaszt és most a törvényszék e panaszok felett ítélkezvén, panaszukkal a főszolgabírót utasította el és egy bírói ítélettel van szentesítve az, hogy a főszolgabírók *nem lettek rágalmaszva az által, hogy hivatalos hatalommal vissza éléssel vádoltattak.* Azóta azonban a viszonyok sokat változtak és szent a béke a perlekedő felek közt.

— **Vasutunk jövedelme.** Már volt alkalomunk röviden megemlékezni, hogy a vasutügyi bizottság a jövedelem hováfordításáról miképp intézkedett, most azon helyzetben vagyunk, hogy a vonatkozó számadatokat tartalmazó jegyzőkönyvet egész terjedelmében közölhetjük, amint következik:

„79. Targyaltatott Albertényi Antal várm. főszámvevőnek javaslata a szentes—hódmezővásárhelyi (vasat 1893. évi október 21-től, 1894. évi március hó végéig terjedő) 5 hónap és 10

napra eső üzleti tiszta jövedelmének felosztása iránt. A várm. főszámvevő előterjesztett javaslatához képest a vasut üzleti feleslegként 1893. évi október 21-től 1894. évi március végéig terjedő időre, a m. kir. államvasut aligazgatósága által megállapított 9398 forint 26 krból a mindszenti ejecsor javítása és időközben eltört sin kieserléséért visszatartott 15 frt 11 kr. levonása után 9383 frt 15 krbn állapittatik meg azon összeg, mely az érdekeltség tagjai javára az alábbiak szerint elszámolandónak jelentkezik. Ez összeg elszámolását illetőleg mindenekelőtt kimondja a bizottság, hogy az az érdekeltség tagjai között hozzájárulásuk arányában lesz megosztandó s az osztalékok csupán azon érdekeltségi tagok részére lesznek készpénzben kifizetendők, a kik a függő kölcsön megfelelő részletét hozzájárulásuk felemelése által fedezték, illetőleg a kitől a további hozzájárulás nem kötelezett, ellenben azon érdekeltségi tagok osztaléka, a kik a függő kölcsön fedezéséhez hozzá nem járultak, — visszatartandó és a várm. közuti alaphoz ez ideig már igénybe vett 27000 frt és időközi kamatainak törlesztésére lesz fordítandó, mihez képest ezen érdekeltségi tagoknak hozzájárulása az osztalékokból tőke törlesztésre eső részletfizetéseknek megfelelőleg növekedni fog. Ezen elv alapján utasittatik a várm. pénztári tisztség, hogy 1893. évi október 21-ik napjától 1894. évi március hó végéig terjedő időre a vasut tiszta jövedelméből esedékessé vált osztalék címén idb. Mátéffy Ferencnek 266 frt 67 krl., a szentesi takarékpénztárnak 218 forintot, a szentesi vidéki takarékpénztárnak 218 forintot, a szentesi hitelszövetkezetnek 145 frt 33 krt fizessen ki, továbbá a Csongrádvármegyét, Hódmezővásárhely várost, Mindszent és Szegvár községeket megillető 7093 frt 33 krt Csongrádvármegye közuti alap pénztárába fizesse vissza és ez összegből a várm. közuti alaphoz felvett 27000 frtnyi kölcsön után 1894. évi január 20-ától, illetőleg február 1-től 1894. évi június végéig esedékes 5%-os kamat és késedelmi kamat fejében 650 frt 40 kr, tőke törlesztés fejében pedig 6482 frt 93 krt helyezzen kiadásba és pedig Csongrádvármegyét illetőleg kamatba 403 frt 93 krt, tőketörlesztésbe 4289 frt 42 krt, Hódmezővásárhely th. várost terhelőleg kamatba 57 frt 35 krt, tőkébe 609 frt 31 krt, Mindszent községet terhelőleg kamatba 114 frt 70 krt, tőkébe 1218 frt 63 krt, Szegvár községet terhelőleg kamatba 34 frt 62 krt, tőkében 365 frt 58 krt. — Végül utasittatik a pénztári tisztség, hogy a tiszta nyeresémből ezen felül fennmaradó 1441 frt 82 krt a vasuti tartalék alap javára egyik helybeli pénzintézetnél gyümölcsözőleg helyezze el s ezen kiadásról is szabályszerű módon számoljon. Egyidejűleg felhívja a bizottság dr. Csathó Zsigmond alispán, helyettes elnököt, hogy az érdekeltség javára jövőre az államvasutak részéről kiszolgáltatandó üzleti feleslegeket ugyanezen szempontok szerint megosztván, a függő kölcsön törlesztésére a várm. közuti alap pénztárba, illetőleg az arra igényt tartó érdekeltségi tagok részére időnként és késedelem nélkül utalványozza és az elszámolásról, valamint az eszközölt kifizetésekről évenként ezen bizottság elé részletes jelentést terjeszzen be. — Miről az összes érdekeltek: dr. Csathó Zsigmond alispán, h. elnök, a várm. pénztári tisztség és Albertényi Antal főszámvevő, továbbá Csongrádvármegye közönsége, Hódmezővásárhely th. város közönsége, Mindszent és Szegvár községek előljáróságai, a szentesi takarékpénztár, a szentesi vidéki takarékpénztár, a szentesi hitelszövetkezeti és idb. Mátéffy Ferenc szentesi lakos a főszámvevői jelentés hű másolatának közlése mellett, ezen határozattal értesítendők.

— **A szegvári pénztár feltörése** tárgyában a vizsgálatot *Kathics Gyula* aljárásbíró vezeti és a hét folyamán a vizsgálatot a helyszínen fogantatván, *Hevesi István* volt köz-

ségi pénztárnokot és két községi szolgát vizsgálati fogságba helyezte. A gyanura az adott okot, hogy a nevezett pénztárnok idejében ugyanazon megfosztott pénztár kulcsa elveszett és így lehetséges, hogy a betörésre most azon elveszett kulcsok szolgáltak eszközül.

— **Kossuth Ferenc honosításának** kérdése olyan akadémikus vitaközékre szolgált alkalmat, melyet már mi is megemlítettünk, hogy vajjon honosítás, vagy visszahonosításról van-e ez esetben és hogy vajjon a honpolgári jogok elnyeréséhez *ez esetben* szükséges lesz-e a hűségeskü letétele? *Kossuth* Ferenc jogi képviselője, *Eötvös Károly*, ugyanis azt vitatja, hogy ez esetben hűségeskü letételét a honossági törvény nem írja elő, mert itt nem a honpolgári jog megszerzéséről, hanem annak föllevenítéséről lehet szó, a mi pedig a törvény által is előírt egyszerű jelentkezés által megtörtént. Ezzel szemben mások ismét azt vitatják, hogy a 10 éves távollét után a magyar honpolgár nem jelentkező honpolgári joga megtartása végett az előírt hatóságnál — *elvesztette* honpolgári jogait, a mit csak honosítás és nem visszahonosítás által szerezhet meg újra. Mindezen fejtegetések élét, maga *Kossuth* Ferenc sietett elvenni az által, amennyiben nyíltan és határozottan kijelentette, hogy a törvény által előírt hűségesküt, ha azt a törvényben előírt hatóságok kötelességévé teszi, *letenni föltétlenül kész.* A mi nagyon természetesen különben is, mert a törvényes jogalap, melyre lépett és melyet körütaiban mindenkor kifejezésre is juttatott, kell, hogy azzal vegye kezdetét, nem is az ez iránti kétség, hanem pusztán a törvény magyarázata körül vettett föl a kérdés, hogy kell-e *Kossuth* Ferencnek hűségesküt tenni, vagy nem? Tehát akár kell, akár nem az eskületétel, kérdése nem lesz akadály *Kossuth* Ferenc honosításánál.

— **Kötelező állami biztosítás** felett gondolkozik a földmivvelésügyi miniszterium és ez irányban az előmunkálók megindultak. Valóban ideje volna, hogy a különféle nagy apparatussal dolgozó biztosító társulatok helyett a közönség egyes csoportjai, mint megyék, városok, községek a kötelező önbiztosítás terére lépjenek, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a biztosítási ügyek még a nagyon költséges magánvállalatoknak is kifizetik magukat és nem is véve számításba az esetenként fölmerülő károk nehézkes megtérítését, mindenestre kevesebbe kerülne és mégis elég biztos lenne a tömeges önbiztosítás, ha az mindenkire egyformán kötelezővé tétetnék. Miért is a rég pengetett és talán végre mégis a valóság stádiumába lépő kötelező önbiztosítás eszméjét örömmel üdvözöljük.

— **Hajójáratok beszüntetése.** A Dunagőzhajózási társulat által kiadott értesítés szerint a f. hó 25-étől ez évre beszüntetik a szeged-szoloki személyszállító tiszai hajójáratokat. Az utolsó menet Szentesről Szolokra a f. hó 23-án, Szentesről Szegedre a f. hó 25-én lesz s onnantul ez évre szünetel a hajóközlekedés, sőt valószínűleg e vonalon nem is fognak többé a nevezett társulat hajói közlekedni, ha a magyar gőzhajózási vállalat létesül és hajójárait megindítja.

— **Államsegély a földmivvelés érdekeinek.** A földmivvelésügyi miniszteriumban egy törvényjavaslaton dolgoznak, mely szerint a magyar földmivvelési érdekek segélyezésére 5 millió forint állami segély állapittatnék meg már a következő 1895 dik gazdasági évre. Ebből egy millió a földmivvelési hitelügy támogatására van szánva, a többi pedig talajjavítás, állategészség, len-, kender- és selyemtegyasztás, valamint a gazdasági iparágak támogatására van szánvt. Sok pénz öt millió, de nem sokkal több, mint a csepp viz a tengerben, a nagyon is gyenge lábbon álló közgazdasági érdekek elmaradhatlan támogatásához, mégis sokkal magasabb lévén a hilátásba helyezett dotatio az eddigieknél, az a remény kecsegtet, hogy még nem itt van a

megállapodás, a mint hogy — hir szerint — a földmivvelésügyi miniszter már ezuttal is 10 milliót tervezett e czimeken fölvétetni, de épen felét a minisztertanács törülte volna. A vonatkozó törvényjavaslat egyébiránt a földmivvelési miniszter költségvetése alkalmával terjesztetik a törvényhozás elé.

— **Uj postai szállítólevelek.** A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a postai közönséges és utánvételes szállítólevelekből a még meglevő készlet elfogytával, a mostaniakkal alakra nézve ugyan megfelelő, de jobb minőségű és vastagabb papirosból készült új szállítóleveleket hoz forgalomba. Az új szállítólevelek papírjának színe a közönségeseknél sárga, az utánvételeseknél pedig zöld lesz. Az öt krajcáros bélyeg, valamint a szöveg mind a kettőnél kék színű lesz. Az áruk, mint eddig, jövőre is hat krajcár marad. A mostaniak további intézkedésig használhatók.

— **Debreceni hegedűszó.** Éretlen tréfa vagy duhajkodás számba mehet az a hegedűszó, melyet a debreceni cigány zenekar a *Kossuth* Ferenc ott időzése alkalmával tiszteletére rendezett banketten elhuzni megkísérlett akkor, mikor egyik szónok a haza és király éltetésével diktióját befejezte. A megbotránkozás moraja zúgott fel országszerte a minősíthetlen nevelétség hallatára és csak az a kár, hogy az a bankett is *pártszínezet nélkül* volt tartva az ünnepele tiszteletére és így a botrány is pártszínezet nélkül éri egész Debrecen lakosságát. Igaz ugyan, hogy benne van a magyar ember vérében, hogy: „mégis huncut a német,“ de soha sem jutott még a legféltelenebb magyarnak sem eszébe, hogy koronás királyát németellenes közmondásszámba menő kitételrel egyidőben, — ugyszólván — együtt, vagy épen vele kapcsolatban hozza fel. És egy megtörtént Debrecenben, a ssabadelvű párt kerületében, de már hogy magyar ember által történt volna meg, azt nem hisszük, hinni nem bírjuk.

— **Az első felebbezés:** Az új sommás eljárás november első napja óta van gyakorlatban és a szegedi törvényszék területén még csak egyetlen felebbezés keletkezett belőle. Az első felebbezés 20-án érkezett meg a h.-m.-vásárhelyi járásbíróstól a szegedi törvényszékhez, ahol ennek szóbeli tárgyalására december 28-ik napját tűzték ki határidőül. Az új eljárás szerint a végzésnek valószínű kézbesítésétől számított harmincadik napját kell a tárgyalás határidjéül kitűzni. Ez első esetben pontosan nem lehetett megtartani a terminust, mert a karácsonyi ünnepek belekerültek a harminc napba. A felebbezés alá kerülő pör 62 forintos követelés miatt folyik.

— **Millenium** alkalmára egy világra szóló műemlék felállítására van tervben és ez alkalomból fölmerült azon eszme, hogy Budapesten az Andrássy-ut bejáratánál diadalkapu állíttassék. Ez a terv azonban elejtetett és hir szerint most a kormány Schickedanz és Zala társművészeket bizta meg az alkotandó országos műemlék tervezésével, a mi a művész körökben rossz hatást keltett, nem ugyan a megbízottak iránti személyes okokból, hanem azért, mert e műemléknek a nemzet művészeinek legjobbjai által tervezve és egymással méltó versenyre kelve, kellett volna megállapittatni, úgy látszik azonban, hogy a világra szóló műemlék az ezredéves ünnepélyre legfőbb csak a terve lesz kész.

— **Kormányváltás.** A lapok abból az alkalomból, hogy az egyházpolitikai szentesítés alá terjesztett törvényjavaslatok szentesítése szokatlanul soká késik, tele vannak kormányváltás hírekkel, sőt — a mi mondhatni meglepő, — maga a miniszterelnök már ki is jelentette, hogy megsürgeti a szentesítést. Politikai körökben különféle fuzio hírek keringnek és ezek közt előtérben látszik az Apponyi-féle fuzio is.

— **Az idők jele.** Néhány év óta tapasztalható, hogy a mu kások közt Lassale tanai a szociáldemokráciáról mind nagyobb tért hódítá-

nak. Nem lehet feladatunk a felett vitatkozni, hogy a mozgalomnak lesz-e és van-e eredménye, avagy az egész nem-e egyéb, mint utópiák után való nyargalás, de kuriozumképen regisztrálnunk kell, hogy immár e mozgalomba belevonták az inasokat is. Bécsben t. i. alakítottak egy inas-egyletet, mely az önképzés és mulatságok rendezésén kívül a tanorok helyzetének javítását is célul tűzte s mint mondják, az egylet alapszabályai már hatósági jóváhagyást is nyertek. A dolog igen komoly stádiumába jutott, mert a bécsi főnöktestület szükségesnek találta oly intézkedések életbeléptetését, melyek hivatva vannak a még önállóan gondolkodni nem tudó gyermekeket ily veszélyes behatások alól kivonni. Körlevelet boosátott szét, melyekben fel szólítja a főnököket, hogy a szerződések megkötése alkalmával azonnali elbocsátás terhe mellett tiltsák el a tanoncoknak bármely gyűlésen résztvenni, bármely egyletnek tagjává lenni. Oly tanoncoknál, kiknek szerződése már megkötött, közölik a szülőkkel, hogy azonnali elbocsátás terhe mellett azoknak is tilos gyűlésekbe járni és egyletbe iratkozni.

— **Milyen bért kaptak hajdanában a munkások?** Egy régi irás szerint 1748-ban a vármegyei gyűlés ekképen szabályozta a munkások és szolgák fizetését: A munkások, kocsi-sok és szolgák bére egy évre: 30, 25 és 20 rénus forint, a szerint, a mint 6, 4 vagy 2 ló mellett dolgoznak. Az öreg béres 30, a második 25 s a harmadik 20 rénus forintot kapott egy évre. A jól főző szakácsnének évi bére 18, a konyhaszolgáló pedig 12 rénus frt. A számadó gulyás 40, a számadó kondás 18, a gulyásbojtár 18, a kondásbojtár pedig 15 rénus frtot, 12 pár bocskort cserélt bőrből kaptak egy-egy évre. A kaszások napszámja a maguk kenyerén 6 garas, a gazda kenyerén 4 garas. A gyűjtő napszámja 4 poltura, a boglyázó 10 poltura. A szőlőkapás és metsző 10, a karóverő 8, a kötöző pedig 6 poltura napszámot kaptak — élelmezés nélkül.

— **Fölsült vadász.** Egy baseli uri ember vadászni ment s a határban egy arra menő paraszt asszonytól nyulat vett. Az asszony aztán bement a városba, hogy kávé, cukrot stb. vásároljon. A mint a nyulért kapott pénzzel fizetni akart, a kereskedő nem fogadta el a neki nyújtott két frankost, mert rosznak találta. Az asszony már régebben ismerte a nyul vevőjét, elment tehát lakására, itt elmondta esetét s a ház asszonya mosolyogva cserélte ki a rosz két frankost. A nimród este hazatérve, diadallal mutatta a nyulat s részletesen elbeszélte, hogy ejtette el. Felesége nyugodtan hallgatta végig s aztán így szólt: „Ha máskor nyulat veszsz, ne adj érte ismét rosz két frankost!

— **Az áruló csomag.** K. L. hivatalnok megunt a szobalevegőt, (vagy talán felesége prédikációját), fölkapta a kalapot, botot, hogy ő esti sétára indul. A felesége előbb marasztotta, később pedig, midőn férjét nem bírta a távozásról lebeszélteni, legalább arra kérte, hogy vigye magával nővérehez azt a kis csomagot a kék selyempapirban, mely annak holnapi névnapjára szánt ajándék. Ezt a férj megígérte és a csomaggal távozott. Akkor jutott eszébe az asszonynak, hogy ő egy árva szócskát sem irt, sem szóval nem gratulált nővérenek; utnak indult tehát ő maga is a nővérehez. Nővére nál a csomagról mit sem tudtak, sőt nem tudott arról a férj sem, a ki csak késői hazatérte után, neje kérdésére kezdett emlékezni arról, hogy ő egy csomagot is vitt el hazulról. — „Bizonyosan a sörházban feledtem!” — felel — „a hová egy pohárra betértem.“ Megnyugodtak végre abban, hogy a férj reggel korán érte meg s még kellő időben fölviszi a sógorához. A feleség azonban korábban ment piacra és ez útjában szembe talál egy kacki leányt, a ki az ő csomagját, abban a szép égkékszin papirban vitte. Megszólította. A

leány nem akart felelni; később azonban elárulta, hogy ő a rendőrségre viszi azt, mint gazdátlan tárgyat, mely tegnap este maradt ott a ... utcai Hotel Garni egyik szobájában. — Bővebb részletekkel K. L.-nének válpöri iratai szolgálnak.

Vasuti menetrend.

Szentes—h.-m.-vásárhelyi vonal.

Szentes—H.-M.-Vásárhely.

Szentesről indul 4 óra 50 perc éjjel, 8 óra 45 perc reggel, 5 óra 13 perc délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 perc reggel, 9 óra 41 perc d. e. 6 óra 17 perc délután.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 32 perc délelőtt, 7 óra 10 perc éjjel.

H.-M.-Vásárhely—Szentes.

H.-M.-Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 4 perc délután, 8 óra 11 perc éjjel.

Mindszentről indul 8 óra 47 perc d. e. 5 óra 12 perc d. u., 9 óra 18 perc este.

Szentesre érkezik 9 óra 30 perc délelőtt, 5 óra 55 perc délután, és 10 órakor éjjel.

H.-M.-Vásárhely—szegedi vonal.

H.-M.-Vásárhely—Szeged.

H.-M.-Vásárhelyről indul 6 óra 57 perc reggel, 3 óra 58 perc délután, 9 óra 25 perc éjjel.

Szegedre érkezik 7 óra 53 perc reggel, 4 óra 33 perc délután, 10 óra 20 perc éjjel.

Szeged—H.-M.-Vásárhely.

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 10 óra 5 perc délelőtt, 6 óra 52 perc este.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 4 óra 34 perc reggel, 10 óra 50 perc délelőtt, 8 óra 01 perc este.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Tary Endre.

Ikt. 4143.

1894.

Hirdetmény.

A szentesi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a szentes—hódmezővásárhelyi h. é. vasut számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Szentes városra nézve 1894. december 3-án reggel 9 óra: szentesi állomás; Szegvár községre nézve ugyanaznap délelőtt 11 óra: szegvári állomás; Mindszent községre nézve: 1894. évi december hó 4-én reggel 9 óra: mindszei állomás.

Az érdekeltek felhívtnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjessék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgáltnak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívtnak mindazok, a kik a fennebbi határokból a szentes—hódmezővásárhelyi h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármely cím alatt igényt tartanak; ez ket 1894. évi december hó 10-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki

van téve, a kebelezett és felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított terület-ről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt Szentesen, a kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1894. októb. 25.

Katkics,
kir. aljbiró.

1546. sz.

1894.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíró 1894. évi 6765. és 6768. számú végzése következtében Szathmáry Ede ügyvéd által képviselt „Mindszei Takarékpénztár“ javára Szobotka Gusztáv és Goldmann Ignác ellen 3550 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utáni felülfoglalt és 1066 frtra becsült házibutorok és más tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. jbiróság 9127/1894. számú végzése folytán 3550 frt tökekövetelés, ennek a végzésben jelzett hónapoktól járó 6% kamatai és pedig összesen 180 frt 66 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Mindszentei I. r. alp. lakásán 1894. nov. 30. d. e. 10 — II. r. alp. lakásán leendő eszközése 1894. nov. 30. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1874. évi nov. 18.

Végh Sándor,
kir. jbirósági végrehajtó.

1074 sz.

v. 1894.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. jbiróság 1894. évi 4160. számú végzése következtében Magyar Miksa ügyvéd által képviselt „Szegedi Hitelbank Részvénytársaság“ javára Szobotka Gusztáv, mindszei lakos ellen 190 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 636 frtra becsült házibutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. jbiróság 4160/1894. számú végzése folytán 190 frt tökekövetelés, ennek 1894. évi március hó 28. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 41 frt 44 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Mindszentei a végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközésére 1894. évi nov. hó 30. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1894. évi nov. 13.

Végh Sándor,
kir. jbirósági végrehajtó.